

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(обов'язкова фахова навчальна дисципліна)

УПРАВЛІННЯ ЕКОЛОГІЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

Розробник: **Анна ТАРАНЕНКО**, доцент кафедри екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля, кандидат сільськогосподарських наук.

Полтава 2022 р.

Назва навчальної дисципліни	Управління екологічною діяльністю
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	обов'язкова фахова навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	Кафедра екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність	101 Екологія
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Вивчення дисциплін «Збалансоване природокористування», «Управління екологічною безпекою».

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: сформуванню цілісної уяви про управління природоохоронною діяльністю, як єдиної системи контролю екологічної діяльності, з урахуванням особливостей організації процесу управління в екології, як на локальному, регіональному, державному, так і на міжнародному рівнях; методи управління природоохоронною діяльністю для забезпечення стабільного розвитку соціо-екологічної системи держави. Ознайомлення з системами екологічного менеджменту на підприємствах та організаціях, стандартами серії ISO. Вивчення міжнародного досвіду та прикладів інноваційних підходів до управління природоохоронною діяльністю.

Основні завдання навчальної дисципліни вивчення; теоретичних та практичних основ організації процесу управління охороною навколишнього середовища та забезпечення раціонального використання природних ресурсів на державному та регіональному рівні з метою формування у студентів знань і навичок, що необхідні для рішення професійних завдань відповідно посадовим обов'язкам в галузі прикладної екології.

Компетентності	Програмні результати навчання
<p>– <i>загальні:</i> знання та розуміння предметної області та професійної діяльності; здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>– <i>фахові:</i> здатність до використання основних принципів та складових екологічного управління; здатність до участі в управлінні природоохоронними діями та/або</p>	<p>ПРН 1. Демонструвати розуміння основних принципів управління природоохоронними діями та/або екологічними проектами.</p> <p>ПРН 4. Використовувати принципи управління, на яких базується система екологічної безпеки.</p> <p>ПРН 15. Уміти пояснювати соціальні, економічні та політичні наслідки</p>

екологічними проектами.	<p>впровадження екологічних проектів.</p> <p>ПРН 17. Усвідомлювати відповідальність за ефективність та наслідки реалізації комплексних природоохоронних заходів.</p> <p>ПРН 20. Уміти формувати запити та визначати дії, що забезпечують виконання норм і вимог екологічного законодавства.</p> <p>ПРН. 26. Вміти приймати організаційні, природоохоронні та інші рішення, які забезпечують екологічно безпечне функціонування агроєкосистем.</p>
-------------------------	---

Програма навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	у тому числі		
л		п	с.р.	
Тема 1. Основи природоохоронного управління.	20	4	4	12
Тема 2. Система управління природоохоронною діяльністю в Україні.	42	6	12	24
Тема 3. Міжнародний досвід управління природоохоронною діяльністю.	34	6	4	24
Тема 4. Екологічне управління в галузі використання природного середовища і природних ресурсів.	54	10	8	36
Тема 5. Управління природоохоронною діяльністю на підприємстві.	30	6	-	24
<i>Усього годин</i>	180	32	28	120

Оцінювання результатів навчання

Форми контролю результатів навчання

Програмні результати навчання	Форма оцінювання				Разом
	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання завдань на самостійну роботу	Виконання контрольної роботи	Екзамен	
ПРН 1	7	6	6	6	25
ПРН4	7	6	6	6	25
ПРН15	2,5	2,5	2,5	2,5	10

ПРН17	2,5	2,5	2,5	2,5	10
ПРН20	4	4	3	4	15
ПРН26	4	4	4	3	15
Разом					100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання завдань на самостійну роботу	Виконання контрольної роботи	
Тема 1. Основи природоохоронного управління.	5	3		8
Тема 2. Система управління природоохоронною діяльністю в Україні.	15	6		21
Тема 3. Міжнародний досвід управління природоохоронною діяльністю.	5	6		11
Тема 4. Екологічне управління в галузі використання природного середовища і природних ресурсів.	10	9		19
Тема 5. Управління природоохоронною діяльністю на підприємстві.	-	6		6
				15
Екзамен				20
Разом	35	30	15	100

Критерії оцінювання

виконання вправ на практичних заняттях:

5	Відмінне виконання практичної частини роботи та вільне знання теоретичної частини практичної роботи.
3-4	Достатнє виконання практичної частини роботи з невеликою кількістю неточностей, та знання теоретичної частини практичної роботи.

1-2	Виконання практичної частини роботи задовольняє мінімальним критеріям, відсутні відповіді на питання теоретичної частини практичної роботи.
-----	---

Критерії оцінювання виконання вправ на самостійну роботу:

3	Здобувачем надана повна відповідь на завдання (не менше 90% потрібної інформації) у письмовій формі.
1-2	Здобувачем надана коротка відповідь на завдання із суттєвими помилками (менше 30% потрібної інформації) у письмовій формі

Критерії оцінювання контрольної роботи:

12-15	Здобувачем надана повна відповідь у письмовій формі (не менше 90% потрібної інформації)
8-11	Здобувачем надана достатньо повна відповідь у письмовій формі (не менше 75% потрібної інформації), або повна відповідь з незначними неточностями.
4-7	Здобувачем надана неповна відповідь у письмовій формі (не менше 60% потрібної інформації та незначні помилки)
1-3	Здобувачем надана коротка відповідь у письмовій формі із суттєвими помилками (менше 30% потрібної інформації)

Примітка: Контрольна робота складається з 5 завдань.

Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти 101Екол_мд_2019 на екзамені

Вид завдання	Бали	Критерії оцінювання
Теоретичне питання № 1	0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.
	1-2	Механічне відтворення матеріалу зі значними помилками, що не може свідчити про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.
	3	Відтворення матеріалу зі значними помилками, порушена логічність викладу матеріалу, що свідчить про поверхневе засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	4	Виклад матеріалу достатньо обґрунтований, відповідь правильна, що свідчить про задовільне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	5	Теоретичне питання розкрито із незначними помилками, що свідчить про добре засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	6	Теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
Теоретичне питання № 2	0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.
	1-2	Механічне відтворення матеріалу зі значними помилками, що не може свідчити про формування компетентностей та отримання

		програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.
	3-4	Відтворення матеріалу зі значними помилками, порушена логічність викладу матеріалу, що свідчить про поверхневе засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	5	Виклад матеріалу достатньо обґрунтований, відповідь правильна, що свідчить про задовільне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	6	Теоретичне питання розкрито із незначними помилками, що свідчить про добре засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	7	Теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
Теоретичне питання № 3	0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.
	1-2	Механічне відтворення матеріалу зі значними помилками, що не може свідчити про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.
	3-4	Відтворення матеріалу зі значними помилками, порушена логічність викладу матеріалу, що свідчить про поверхневе засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	5	Виклад матеріалу достатньо обґрунтований, відповідь правильна, що свідчить про задовільне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	6	Теоретичне питання розкрито із незначними помилками, що свідчить про добре засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	7	Теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
Всього (максимальна)	20	

Трудомісткість

Загальна кількість годин – 180 год. Кількість кредитів – 6,0.

Форма семестрового контролю екзамен.

Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять є обов'язковим. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми

потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Існує можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності (внутрішньої / міжнародної) за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та/або індивідуальними запрошеннями. Визнання та перезарахування результатів такого навчання відбувається спеціально створеною комісією на підставі поданих здобувачем вищої освіти відповідних документів з використанням Європейської кредитно-трансферної системи. Організаційні процеси навчання за програмами академічної мобільності регламентуються Положенням про академічну мобільність здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального/інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни: Робоча програма навчальної дисципліни, платформа Moodle.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні:

1. Шевчук В. Я., Саталкін Ю. М., Білявський Г. О. та ін. Екологічне управління: Підручник. К.: Либідь, 2004. 432 с.
2. Літвак С.М. та ін. Екологічний менеджмент і аудит: Навч. посібник. К.: ВД «Професіонал», 2006. 200 с.
3. Шмандій В.М., Солошич І.О. Управління природоохоронною діяльністю: Навч. посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2004. 296 с.
4. Бобровський А.Л. Екологічний менеджмент. Суми: Університетська книга, 2009. 586 с.
5. Організація управління в екологічній діяльності: підр. для студ. екологічних спеціальностей ВНЗ за ред. Н.В. Максименко. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. 282 с.
6. Берзіна С.В., Ярьськовська І.І. та ін Системи екологічного управління: сучасні тенденції та міжнародні стандарти. Посібник. К: Інститут екологічного управління та збалансованого природокористування, 2017. 134 с.
7. Самойленко Н.М., Райко Д. В., Аверченко В. І. Організація та управління в природоохоронній діяльності: навч. посіб., Харків: НТУ «ХП», Видавництво «Лідер», 2018. 174 с.

8. Третяк А.М., Будзяк О.С., Третяк В.М. та ін. Екологія землекористування: навч. посіб. за заг. ред. Третяка А.М. К.: Інститут екологічного управління та збалансованого природокористування, 2017. 178 с.

9. Писаренко В. М., Писаренко П. В., Перебійник В. І. та ін. Агроекологія: теорія та практикум: навчальний посібник. Полтава: «Інтер Графіка», 2003. 320 с.

Інформаційні ресурси

10. Міністерство екології та природних ресурсів України [Електроний ресурс] / Режим доступу: <http://www.menr.gov.ua>.

11. Державна екологічна інспекція центрального округу. <https://centrreg.dei.gov.ua/>

12. Департамент екології та природних ресурсів полтавської облдержадміністрації. <https://www.adm-pl.gov.ua/page/departament-ekologiyi-ta-prirodnih-resursiv-poltavskoyi-oblderzhadministraciyi>

13.